

a beleavatkozás további elmaradása már csak keveset ronthat. Teljesen el kell hagyni a munkát azokban az állományokban, amelyekben a végrehajtás költsége már nem áll arányban az elérhető eredménnyel. Magukra kell hagyni az ilyen állományokat mindaddig, amíg valamelyes anyagot nem adnak és akkor mielőbb le kell cserélni. Sajnos, kevés erdésznek van ahhoz bátorsága, hogy az ilyen állományba ne nyúljon bele, mert fél a felelősségrevonástól. A racionalizálásnak fontos tétele, hogy a rendelkezésre álló munkaerőt és költségeket oda kell összpontosítani, ahol avval a legnagyobb kárt előzzük meg és elhagyjuk azt, aminek elmaradása a legkisebb hátránnyal jár.

Wagenknechtnek ezek a gondolatai nálunk is eredményesen hathatnak, még ha a nagy háborús elmaradásokat nagyjából fel is számoltuk. Hasznos a célszerű rendszerezés és különösen a legutolsó megállapításával érezhetik magukat sokan érintve. Amellett, hogy még mindig küzdenünk kell elmaradásokkal, gyakran fordul elő felesleges munka is. Sok tisztításban kérdezzük hiába a művelőt, hogy milyen konkrét célt remél elérni a belenyúlással? Gyakran áll ez sajnos a gyérítésekre is.

Jérôme René

Dr. Majer Antal: Erdő- és termőhelytípusok útmutató növényei

(Országos Erdészeti Főigazgatóság kiadása, Budapest 1963).

Az „Erdő- és termőhelytípológiai útmutató” kiadásával az Országos Erdészeti Főigazgatóság megindította az erdőtípológia bevezetését a legszélesebb üzemi gyakorlatba. Ez a könyv tartalmazta mindazokat az ismereteket, amelyek az erdőtípusok felismerését, jellemző vonásaiknak meghatározását lehetővé teszik. A gyakorlati alkalmazásba vétel alapvető feltétele a típusjelző, tömegesen előforduló növények ismerete. E tekintetben a fenti könyv nem adott teljeset, mivel a növényeket csak egyszínű, rajzos ábrával mutatta be s a színek hiányát a bővebb morfológiai leírás távolról sem pótolhatta. A rendelkezésre álló határozókönyvek színes ábrákat nem tartalmaztak, a nagyközönség számára készült „Erdő-mező virágai” (vagy ahogy szerzői után általában nevezik: „Jávorka—Csapody”) elsősorban a kirándulók és laikus érdeklődők igényeit elégítette ki. Jóllehet számos erdőtípusképző növényt ebben is megtalálhatunk, a legnehezebben felismerhető füveket, sásokat ez a mű is csak színtelen, tusrajzos ábrákon szemlélteti. A most megjelent könyv — az erdészeti sajtós szükségletét kielégítő „Majer—Csapody” — ezt a hiányosságot kívánja felszámolni. A gondosan megrajzolt színes ábrákkal ellátott könyv birtokában — nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk — szakembereink most már játszi könnyedséggel elsajátíthatják a típusok meghatározását szolgáló növények ismeretét.

A könyvhöz *dr. Balassa Gyula* miniszterhelyettes, az OEF vezetője írt rövid előszót, majd a könyv szövegi részének szerzője, *dr. Majer Antal* kétoldalas bevezető után rövid áttekintést nyújt hazánk erdőtípusairól. Az erdőtípusok nevét erdőövek (asszociáció csoportok) szerint sorolja fel az „Erdő- és termőhelytípológiai útmutató”-ból már ismert táblázatok alapján. Az áttekintésben nemcsak a természetes, hanem a kultúrtípusok is szerepelnek termőhelyük vízgazdálkodási foka szerint. Ezt a részt követi a fáatlan területek, kopárok, homokos, szikes és lápos területek eltérő vízgazdálkodású termőhelyeire jellemző növények felsorolása.

A fenti, inkább csak bevezetésnek szánt rész után a könyv ügyes megoldással 142 növényt ismertet. A lapok bal oldalán rövid leírást találunk a kérdéses növényről, jobb oldalon pedig hozzávaló színes ábrát szemléltethetünk. A leírás a morfológiai bélyegeket mellőzi, mivel a rajzok ezt feleslegessé teszik, inkább az erdészeti vonatkozásokat domborítja ki. Utal röviden arra, hogy a szóban forgó növény melyik erdőtípusban vagy asszociáció csoportban, vagy milyen termőhelyen fordul elő, gyökérzetének, levézetének elhelyezkedése hogyan befolyásolja az erdőgazdálkodási, főként áprclási és felújítási tevékenységet. Mindehhez még néhány, jó megfigyelésen alapuló megjegyzés járul, mint a fő vegetációs időszakon kívüli felismerést megkönnyítő bélyegek leírása. (Pl. a *Brachypodium pinnatum* őszi vörös színe) stb.

A színes ábrákat *dr. Csapody Vera* — a tőle megszokott nagy szakmai hozzáér-téssel és művészi színvonalon — készítette el. A rajzok nemcsak a generatív szerve-

ket, hanem a vegetatívokat is igen szemléletesen bemutatják, ezzel a virágzási időszak előtti vagy utáni állapotban is kellő támpontot kapunk a növények felismerésére. Dr. Csapody Vera színes rajzainak helyes színmegválasztása közismert, minden ilyen jellegű műnél azonban nagy kérdés, vajon a nyomda mennyire tudja ezeket a színeket a könyvben is kihozni. Nyugodtan mondhatjuk, a nyomda igen szép munkát végzett ezen a téren. A színezés felülmúlja a hasonló jellegű könyvek színvonalát. Talán csak a vörös szín itt-ott észlelhető lilás árnyalata (pl. a *Carex pilosa* tövén) vagy a kékes árnyalat helyenkénti kelleténél erősebb hangsúlyozása (pl. *Oxalis acetosella* alsó levelein stb.) ad észrevételre okot. Ezek azonban oly csekély hibák, amelyek a növények felismerését egyáltalán nem befolyásolják. A növények a könyvben abc sorrendben követik egymást. Ezzel kapcsolatosan felvethető, nem lett volna-e jobb a növényeket inkább erdőövek és vízgazdálkodási fokok szerint rendezni. Ebben az esetben ugyanis a terepen egymás mellett látott növények a könyvben is egymás mellett szerepeltek volna. (Az erdő- és termőhelytipológiai útmutatóban Tallós Pállal közösen összeállított növényismereti résznek is ez az egyik hibája!).

A növények kikeresését a könyv végén elhelyezett tartalomjegyzék könnyíti meg. Ezt azonban csak a latin nevek szerint állították össze. Gyakorlatiasabb lett volna, ha a magyar nevek szerint is kidolgozott betűrendes mutató csatlakoznék hozzá. Előnyként kell viszont még megemlítenünk azt is, hogy a könyv alakja elég kicsi, ezért egy nagyobb zsebben vagy oldaltáskában könnyűszerrel kivihető a terepre is.

Mindezeket összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az Országos Erdészeti Főigazgatóság ennek a könyvnek a kiadásával igen jelentős segítséget nyújtott az erdőtípológiai ismeretek elsajátításához s üzemi szakembereink — szakképzettségre tekintet nélkül — minden bizonnyal ki is fogják használni a könyv nyújtotta előnyöket.

Szodfridt István

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Az Egyesület elnöksége dec. 6-i ülésén megválasztotta tisztségviselőit:

Elnök: *Dr. Madas András*

Alelnökök: *Dr. Keresztesi Béla, Kocsárdy Károly*

Főtitkár: *Fekete Gyula*

Ezt követően az elnökség megvitatta az Egyesület 1964. évi munkatervezetét. A MTESZ Országos Vezetőségének okt. 31-i határozatai irányelvül szolgáltak az egyesületi munkaterv összeállításához. Az Egyesület az erdőgazdálkodás fejlesztése, az erdészeti szakemberek képzettségének állandó emelése és a népgazdasági tervek célkitűzéseinek megvalósítása érdekében 1964. évre az alábbi főbb célok megvalósítását irányozta elő:

Az Országos Erdészeti Főigazgatóság, illetve az irányítása alá tartozó vállalatoknak, intézményeknek az erdőtörvény végrehajtása során felmerülő feladatainak megoldását tervezetek, javaslatok kidolgozásával segíti.

A mezőgazdasági nagyüzemek (állami gazdaságok, termelőszövetkezetek) erdőgazdálkodása színvonalának emelésére javaslatokat, tervezeteket készít.

Az erdőgazdálkodással érintkező szakterületek tudományos egyesületeivel szorosabb kapcsolatot épít ki és együttesen

megállapított szakfeladatok megoldására javaslatot tesz. Ilyen közös kérdések adódnak a Magyar Agrártudományi Egyesülettel, a Magyar Hidrológiai Társasággal, a Közlekedési és Közlekedéstudományi Egyesülettel, a Faipari Tudományos Egyesülettel, a Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesülettel.

Az Egyesület 1966-ban ünnepli alapításának százéves évfordulóját, ennek méltó megünneplésére külön munkabizottság életrehívásával az előkészületeket megteszi.